

Châng thlan: *2 Petera 3:13.*

Zirlâite tân:

Hriat tûr: Pathianin khawvêl siam thar leh a nih tûr thu leh, inpumkhat leh inlungual taka a thil siamte chu nung ho leh tûr an nih thu a sawite kha an hre chhuak leh ang.

Vei tûr: Krista nên pumkhata an awm hun tûr chu an nghâkhlel hle ang.

Tih tûr: Pathian thutiamte a lo thlen famkim hun tûr chu nghâkhlel taka thlîr chungin beiseina nên an nun an hmang ang.

THUPUI THEN

I. Hriat tûr: A siam thar leh ngei dâwn

- A Pathianin a thil siamte chu lungual takin kan la awm ho leh dâwn a ni tih thu a sawite hi a takin a thleng ngei dâwn a ni tih eng a ti nge kan rin?
- B Vân thar leh lei thar awm dân tûr a sawi hian Pathian nungchang leh Pathianin a thil siamte tâna a duhtusâm chungchâng eng nge min hrilh?

II. Vei tûr: Inpumkhatna neih châkin

- A Eng tin nge lei thara kan nun dân tûr leh tâna kan nun dân hi a inan loh dân i sawifah ang?
- B I nun leh mi dangte nêna in inlaichînnate kha han ngaihtuah la, engte nge siam thar ngâi awm?

- C Johana leh zâwlneiten lei thara kan nun dân tûr an sawite zîngah hian eng hi nge nuam ber ang?

III. Tih tûr: Beiseina nei nun chu

- A Pathianin thil engkim a la siam thar vek tûr thu a sawite hi a lo thleng dik ngei dâwn a ni tih i rin ngamna chuan eng tiang kawngtein nge i nun kha nghawng?
- B Ini tin nunah leh mi dangte nêna in inkungkaihna kawngah khân eng tiangin nge i beiseina chu a lan chhuah ðhin?

KHÂIKHÂWMNA: Lei thar leh vân thar, sual leh inremlohna lam hawi rêng rêng a awm tawh lohna tûr hmunah chuan kan la chêng ve ngei dâwn a ni tih hi kan ring ngam tûr a ni. Lei siam tharah chuan thil siam zawng zawngten Pathianin a thil siamte tâna a lo duan sa remna leh inpumkhatna chu a takin an chang ang.

INZIRTÎR DÂN TÛR

RAHBI 1—Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: Thupuan 21:1–5

Thlarau ðhanna atâna thu pawimawh: *Chhandamna chanchinin a vâwrtâwp a thlen hun tûr chu lo nghah pahin beiseina nêna nun hmang tûra koh kan ni a. Chutih hunah chuan Krista nêna leh thil siam dang zawng zawngte nêna kan inpumkhatna chu a takin a lo thleng famkim tawh dâwn a ni.*

ZIRTÎRTUTE TÂN BÎK: Zirlâia i luh pahin Krista chu a lo kal leh ngei dâwn a ni tih leh, Pathian chuan sual hnuhma rêng rêng a awm tawh lohna lei thar leh vân thar a siam tûr thu a sawi te hi uar takin sawi ang che. Chumi hriat chianna nei chuan an ni tin nunah hmuh theih ngei tûra nghawng nei tûr beiseina a pe dâwn a ni tih hrilh bawk rawh.

A sawi hawn nân: Kum 1844, October 22 khân William Miller-a leh mi dang sâng eng emaw zâtte chuan Krista lo

kal lehna chu nghâkhlel takin an thlîr a. Chutia an nghah pah chuan hlim takin hlate sa hovin, an Lalpa nêna an intawh hun a awm dân tûrte an mitthla bawk.

Miller-a kân Daniala lehkhawia ni 2,300 hrilhlâwkna hi October 22, 1844-ah a tâwp chiah dân niin a ring nghet bur mai a. Chumi ni chu leia Krista lo kal lehna nî ni tûrin a ngâi nghet hle bawk. Amah leh a hnungzuitute chuan Isua nêna an intawh hun tûr chu nghâkhlel êm êm chungin Isua chu a lo kal thuai tawh dân tih an hril darh ta a. Pathian chu a thutiamte hlen ngei thîm mi nia an hriat avângin an zînga tam tak pheh chuan an thil neihte an hralh a, mi dangte hnênah a thlâwnin an pe bawk. Chutiang khawp chuan an ring a, beiseina a nei a ni.

Chanchin kal tawhte kan thlîr kîr chuan Bible hrilhlâwkna thu zirtu mi dang dangte pawhin LALPA lo kal leh hun tûr hi a ni leh thla an lo bituk palh tawh thîm a ni tih kan hmu ang. Krista lo kal leh hun, a ni leh thla leh kum chu lo hre bîk nia an inngâi kha chu an ti dik lo ngei mai tak a, chutih rual chuan hetiang a ni leh thla leh kum lo bituk thînte hian Pathian thutiamte chu a thleng ngei dân a ni tih beiseina nun kan nei a ni chuan kan ni tin nunah kan beiseina chu a lang ngei tûr a ni tih a tilang ve tho a ni.

Sawi ho tûrte: Miller-a leh a hnungzuituten Krista lo kal leh an beiseia a, kha an beiseina khân amahni-ah eng danglamna nge a thlen le? Krista chu a lo kal leh ngei dân a ni tih i rinna khân nangma nunah eng danglamna nge a rawn thlen ve? Pathian thutiamte chu eng tik ni-ah nge a lo thlen dân tih hre lo mah la, a lo thleng ngei dân a ni tih chu i ring nghet tho em? Lei thar leh inlaichînna chhe tawh siam thar lehna chu a lo thleng ngei dân a ni tih rinna i nei h chu eng tin nge i nunah tha takin i lan chhuahtîr theih ang?

RAHBI 2—Zawng chhuak rawh

**ZIRTÏRTÛTE TÂN BÏK: He then 2-naah hian Bible-in a sawi
siamtharlehna nihphung leh chumiina a huam chin chu kan
zir Chiang dâwn a ni.**

ZIR ZÂUNA

I. Lei thar leh vân thar chu (Thupuan 21:1–6)

Thil siamna leh tlanna hi Bible-ah hian inzawm nghet tlat anga târ lan a ni a. Tlanna ruahmanna chu kan tinzâwn ber a nih ðhin tho rualin, thil siam chanchin hian tlanna Tlanna ruahmanna awmzia hrethiam tûrin mi a pui a ni tih pawh hre tel ila a ðha ang. Thil siam chanchin hian mihring chu lei vaivut aþanga uluk taka siam niin, chu thil siam, chêt pawh la che thei miah loah chuan amah Siamtu ngeiin nunna thâw a thaw lût ta a ni. Thil siam chanchin hian a thil siam tâna Pathianin duhthusâm a neih chu a sawifiah khawp mai: sualin a tihhmêlhem loh khawvêl, rem leh inlungual tlânna ro a rêlna, amah Pathian leh a thil siamte hmaichhâna an inbiak theihna hmun a ni.

Chu Pathian thil siam ðha famkim chu sualin a tihhmêlhem lâi khân Pathian duhthusâm ang chu din thar leh a nih theih nân ruahmanna a lo awm sa diam tawh a. Chu ruahmannah chuan Pathian Fapa mihringa rawn chang nuna Pathian duhthusâm puanchhuah pawh telin vein, ani chu Pathian leh mihringte inrem leh theihna tûrin a thi a ni. Mahse mihringa a rawn channa ngau ngau kha chu thawnthu tâwpna a ni si lo. Thupuan bung 21 leh 22-te hian remna leh inlungual tlânna ro a rêl leh theihna hmun tûr khawvêl ðha tak, a tîra Pathianin a duan ang tak kha siam thar leh a nih tûr thu a sawi a ni.

Johanan Thupuan 21-a lei thar leh vân thar chanchin a sawi dân hi ngun taka duan sa a ni a. Isaia (*Isaia 60 leh 65*) leh Ezekiel-a-ten (*Ezekiela 40–48*) an lo sawi ang chu rawn sawi chhâwng ve lehin, kohhran pasarihte hnêna

lekhathawna thutiam awmte nêna inzawm thupuite pawh kha a awm leh bawk. Lei thar leh vân tharte chuan vân hmasa leh lei hmasa zâwk, “boral tate” (*Thupuan 21:1*) hmunte chu a rawn luah a. Sualin a tihmêlhem tawh khawvêl hi chu a awm tawh lo ang.

Lei tharah chuan tuifinriat pawh a awm tawh loh tûr thu hrilh kan ni bawk a. He thu hi chu mak kan ti deuh maithei e; amaherawhchu, he lâi thua “tuifinriat” a tih hi chu tehkhin thu anga hman a nih a rinawm. Juda-te ngaihtuahnaah chuan tuifinriat tih hi thil tha lo, inawmpbehna leh thil hlauhawm tak sawina tih nêna a inzawm a (*Thupuan 13:1 nêna hian khâikhin rawh.*) Lei tharah chuan tuifinriat pawh a awm tawh loh tûr thu Johanan a sawi hian thil eng mah hlauh tûr a awm tawh lo a tihna a ni ang, a chhan pawh soal sùlhnu zawng zawngte kha dah bo vek a nih tawh dâwn vâng a ni. Ranko Stefanovic-a lekhhabu ziah, *Revelation of Jesus Christ* (Berrien Springs, Mich.: Andrews University Press, 2002), pp. 575, 576 chhiar ang che.

Thil tha lo rêng rêng a awm tawh loh tûrzia chu mittui zawng zawng a hul tawh tûr thu a sawi hian a rawn nemnghet ve leh chiaah bawk a. Nun dân hlui nêna inzawm thil rêng rêng kha chu lâk bo vek a ni tawh ang. Inlaichînna tichhe thei chi kha chu a bo vek tawh dâwn a ni.

Johanan lei thar awm dân a sawi zînga a pawimawh ber chu Pathian leh a mite an chên za tawh tûr thu hi a ni. “Chuvângin kan chatuan in chu a huhona chênna tûr hmu a ni dâwn a. Thil siamte chauh an chênna hmun ni bîk lovin, Pathiana minung pathum awmte nêna chên tlânna a ni ang. Chatuan ata lo awm tâng tawh minung pathum—Pa leh Fapa leh Thlarau Thianghlim—chuan chhûngkaw tharte chu a chên chilh reng tawh dâwn a ni.”—Stanley J. Grenz, *Created for Community* (Grand Rapids, Mich.: Baker, 1998), pp. 292, 293.

Eden huanah khân Pathian chu Evi leh Adama-te nêan an lêng ho thîn a; tin, Thuhlung Hlui hunah biak bûkah pawh khân a lo chêng tawh thîn bawh. Nimahsela, hêng hmun pahnihte hi a lo chhuahsan tawh ve ve a ni. Pathian leh mihring dâidangtu sùlhnu zawng zawng chu lâk bo a nih tawh avângin mihringte chuan hmaichhanah Pathian an be leh thei dâwn ta a. Pathian chu a mite nêan an inpumkhat leh ang a, Pathian nêna an inpumkhatna chuan tlan tawh mi dangte nêna an inpumkhatna pawh a thlen ve nghâl ang, chutichuan Pathian anpui nihna chu a famkimin an lantîr tawh dâwn a ni.

Ngun takin ngaihtuah teh: Vânthar, lei thar leh Jerusalem Thar-te tithartu ber chu eng nge ni? Eng tiangin nge hêng thil siam tharte hi thil hluite nêan an inkungkaiih? Johana hian lei tharah chuan “nunna tuikhur” (*Thupuan 21:6*) leh “nunna lui” (*Thupuan 22:1, 2*) a awm thu a sawi a. Hêng thil pahnihte hi eng nge a pawimawhna leh tângkâina awm?

II. Thil siam zawng zawngte inngeih tlânna (*Isaia 11:1–10*)

Lei thar chu mihringte tâna chênna hmun nuam tak a nih tûr thu ringawt hi kan lo ngaihtuah a ni maithei a. Mahse chutianga kan lo ngaihtuah chuan Bible-in a sawi awmzia tak hi kan man thelh tihna a ni ang. Pathian nêna kan inpumkhatna chu thil pakhat ve mai a ni a. Isaia chuan thil siam zawng zawngte zîngah inngeih tlânna a awm tûr thu a sawi a ni.

Isaia 11-ah hian Pathian felna leh rêl dikna chu a lalram inngah chhan a nih thu kan hmu a. Hêngte hi châng 6–10-ah remna leh inngeih tlânna kan hmuh inngahna a ni. Lei tharah chuan ransa kawlh ber berte pawh an sa seh thinte nêan leh mihringte ngei nêan pawh inngeih takin a awm tlâng tawh dâwn a. Chûng rante leh ransa kawlhthe chu naupang têtê-ten an kâi duah duah dâwn niin a sawi nghe nghe He lai thu-ah hian mihring ran vulhte chu anmahni seh thîntu

ransa hlauhawm tak takte nêna tla za dial dial nia sawi a ni a. Thil siam zawng zawngte chu inngeih tlâng takin an awm ho tawhzia sawina atân nausên hnute hne lâite chu puitling tân pawha thihpui ngei ngei khawpa chak tûr nei rûl hlauhawm tak nêna infiam anga sawi a ni nghe nghe a ni.

Ngun takin ngaihtuah teh: Eng tin nge Isaia 11:1–5 hi châng 6–10 nêna inzawm le? Finna, felna, rêl dikna leh remna te hi eng tin nge a inkungkaiih kual vek? He lâi thuah hian remna awm chhan a sawi chu eng nge ni? LALPA hriatna a tih hi eng nge ni a awmzia?

RAHBI 3—A taka nunpui tûr

ZIRTÎRTÛTE TÂN BÎK: Pathian chuan thil siamte hi inngeih tlâng dial dialin a la awmtîr leh dâwn a ni tih hriatna hi thil ho lam tak angin kan ngâi tûr a ni lo va; tin, Pathian mite zînga inngeih tlânna a awm theih nân thawh a la tûl rih loh tih tjan chhan a tân pawh kan hmang tûr a ni lo bawk. I class member-te khân thil siam thar lehna leh dinthar leh beiseina an neih chuan an nunah nghawng a neih dân tûr ngaihtuah tûrin pui ang che.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Pathian Thu hi a dik a, a rintlâk bawk a ni tih i hriatna khân eng tiangin nge i nunah nghawng a neih?
- ❷ Pathian chu a mite nêna an chêng za ang a, hmâichhanah an inbe thei tawh dâwn a ni tih hi eng nge ni a awmzia? Tûnah hian Pathian chu hmâichhanah hmu thei rih lo mah ila kan zîngah a awm tho a ni. Eng tin nge amah nêna awm tlâng kan nihna chu a takin kan chan theih ang?
- ❸ Thil eng kim hi siam thar leh vek a nih dâwn chuan, eng vângin nge i thil neihte i enkawl dân kha a pawimawh viau tho si?

④ Thupuan 2 leh 3-a kan hmuh, kohhran pasarihte hnêna thutiamte leh Thupuan 21 leh 22-a kan hmuh lei thar awm dân hi khâikhin rawh. Eng nge a inanna awm? Hei hian lei hi siam thar leh a nih beiseina kan neih hian eng tin nge tâna kan nun dânah hian nghawng a neih ang?

RAHBI 4—Boruak siam rawh

ZIRTÏRTÛTE TÂN BÏK: Thupuan 21 leh Isaia 11 hian lei tharah chuan inngeih takin kan awm tlâng tawh dân a ni tih Chiang takin a sawi a. I class member-te khân chu chu a taka lo thleng ngei tûr a ni tih an hriatthiam theih nân pui la, tichuan chu hun lo thleng tûr chu nghâkhlel taka an thlîr mai bâkah, mi dangte hnênah pawh an hrih chhâwng ve zêl thei dân nia.

Tih tûrte:

- ① Lehkha phêk pahnih lâ la, pakhat zâwkah chuan tâna inlaichînna kan neih mêkte hi i ziak ang a, pakhat dangah chuan nakîna kan la neih tûr chu i ziak ve thung dân nia.
- ② Bulţan thar lehna beiseina i neih chu mi tu emaw, tâna a harsatna tawh mêk piah lamah eng nge awm tih hriat mamawh tak hnênah hrih chhâwng ve ang che.